

บทที่ 1

บทนำ

เหตุจูงใจในการเลือกทำวิทยานิพนธ์

ในปัจจุบันการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในอวกาศ โดยอาศัยวิทยาการล้ำยุคใหม่ ๆ ทั้งหลาย และการพัฒนาทางเทคโนโลยี สามารถนำมาซึ่งผลประโยชน์มหาศาลของประเทศโดยเฉพาะการตรวจหาข้อมูลบนพื้นโลกจากดาวเทียม (Remote Sensing) แต่ทั้งนี้ผลประโยชน์มหาศาลนี้ก็ย่อมขึ้นอยู่กับความสามารถหรือศักยภาพของประเทศ ซึ่งโดยทั่วไปมักจะเป็นรัฐมหาอำนาจทางอวกาศเป็นส่วนใหญ่ที่มีความสามารถในการใช้เทคนิคดังกล่าวในการแสวงประโยชน์จากการตรวจหาข้อมูลด้วยระบบ (Remote Sensing) ซึ่งทำให้ประเทศมหาอำนาจมีโอกาสเพิ่มพูนความอุดมสมบูรณ์พูนสุขของประเทศให้สูงขึ้น ในขณะที่ประเทศที่สามหรือประเทศกำลังพัฒนาซึ่งระดับการพัฒนาทางเทคโนโลยียังอยู่ในระดับต่ำมาก มีขีดจำกัดอย่างยิ่งเป็นเหตุให้ความเหลื่อมล้ำต่ำสูงในด้านศักยภาพของศัลยกรรมประเทศทั้งสองกลุ่มนี้มีความแตกต่างและได้เปรียบกันมากขึ้น นอกจากนี้แล้วปัญหาจากการตรวจหาข้อมูลบนพื้นโลกจากดาวเทียมที่มีองค์ประกอบระหว่างประเทศมักจะก่อให้เกิดปัญหาข้อขัดแย้งระหว่างประเทศติดตามมามากมาย

ด้วยความสำคัญและปัญหาระหว่างประเทศที่เกิดจากกิจกรรมการตรวจหาข้อมูลพื้นโลกจากดาวเทียม (Remote Sensing) ดังกล่าว จึงทำให้ข้าพเจ้ามีความสนใจอย่างยิ่งที่จะศึกษารอบกฏหมายระหว่างประเทศที่ได้มีการกำหนดไว้ เพื่อนำมาพิจารณาสำหรับใช้เป็นกรอบแนวคิดสำหรับของไทยในการประกอบกิจกรรมการตรวจหาข้อมูลบนพื้นโลกจากดาวเทียมต่อไป

สมมติฐานของวิทยานิพนธ์

จากการที่ประเทศไทยเป็นศูนย์ข้อมูลดาวเทียมสำรวจทรัพยากรระดับภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ แต่ปัจจุบันยังไม่มีกรอบทางกฎหมายหรือมาตรฐานกฎหมายระหว่างประเทศอันเป็นที่ยอมรับสำหรับกิจกรรมการตรวจหาข้อมูลบนพื้นโลกจากดาวเทียมหรือ Remote Sensing

จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการศึกษาในปัญหาและกรอบกฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งแนวทางปฏิบัติของต่างประเทศ เพื่อหาแนวทางที่เหมาะสมสำหรับประเทศไทย

วิธีการวิจัยและขอบเขตการศึกษาวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัยเป็นการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) โดยศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ข้อมูลจากหนังสือกฎหมาย บทความ ตลอดจนรายงานต่าง ๆ ขององค์การระหว่างประเทศและพร้อมด้วยคำแนะนำของคณะกรรมการขององค์การระหว่างประเทศด้วย ทั้งนี้ไม่ว่าจะเป็นกฎหมายระหว่างประเทศ กฎหมายของประเทศต่าง ๆ และกฎหมายของประเทศไทย ทั้งในลักษณะการนำมาใช้โดยตรงและเปรียบเทียบ

ขอบเขตการศึกษาวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ศึกษาถึงการตรวจหาข้อมูลบนพื้นโลกจากดาวเทียมเพื่อการสำรวจทรัพยากร มิได้รวมถึงการศึกษาในส่วนของดาวเทียมเพื่อการสื่อสารโทรคมนาคม โดยมุ่งประสงค์จะศึกษาถึงลักษณะโดยทั่วไปของกิจกรรมการตรวจหาข้อมูลบนพื้นโลก รวมทั้งเทคโนโลยีเบื้องต้นสำหรับกิจกรรมนี้ ตลอดจนพิจารณาปัญหาข้อขัดแย้งระหว่างประเทศที่เกิดขึ้น จากกิจกรรมการตรวจหาข้อมูลบนพื้นโลกจากดาวเทียม และกฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ยังศึกษากฎระเบียบภายในของต่างประเทศ และกฎหมายภายในของประเทศไทยเอง เพื่อวิเคราะห์ผลดีและผลเสียเพื่อหาแนวทางในการปฏิบัติเพื่อกำกับดูแลการประกอบกิจกรรมดังกล่าวให้เกิดประโยชน์แก่สาธารณชนได้มากที่สุด

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้

1. สารระและข้อพิจารณาที่สำคัญของการตรวจหาข้อมูลบนพื้นโลกจากดาวเทียมว่ามีเนื้อหาสาระสำคัญอย่างไร โดยเริ่มที่ข้อพิจารณาทางด้านเทคโนโลยี, ทางด้านเศรษฐกิจ สังคม, วัฒนธรรม, และการเมืองตามลำดับ
2. ทำให้ทราบถึงแนวคิดในการพัฒนากฎหมายอวกาศเพื่อปกป้องผลประโยชน์ของรัฐต่าง ๆ

3. ทำให้ทราบถึงข้อพิพาทระหว่างประเทศที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมการตรวจหาข้อมูลบนพื้นโลกจากดาวเทียมซึ่งเป็นที่ถกเถียงกันในสังคมโลก

4. ทำให้ทราบถึงกรอบของกฎหมายระหว่างประเทศว่าด้วยการตรวจหาข้อมูลบนพื้นโลกจากดาวเทียม โดยพิจารณาจากองค์การระหว่างประเทศผู้รับผิดชอบ, ภูมิหลัง, ลักษณะ และสถานะในปัจจุบันของหลักกฎหมายนั้น ๆ

5. ทำให้ได้เรียนรู้ถึงกฎหมายภายในของต่างประเทศที่ใช้กำกับดูแลกิจกรรมดังกล่าว รวมทั้งกฎหมายภายในของประเทศไทยที่ใช้บังคับในปัจจุบัน

6. สามารถนำผลการศึกษาจากบทที่ 2-5 มาศึกษาวิเคราะห์แนวทางการเสนอรูปแบบการกำกับดูแลที่เหมาะสมสำหรับประเทศไทย อีกทั้งยังเสนอแนวทางกฎหมายที่เหมาะสมที่ทางรัฐจะให้การสนับสนุนแก่การประกอบกิจกรรมการตรวจหาข้อมูลบนพื้นโลกทั้งในระดับภายในประเทศและระดับภูมิภาค

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย